

- масова загибель людей, величезні матеріальні втрати, створення атмосфери жаху, взаємної недовіри, злоби і ненависті в суспільстві й державі.

Література:

1. Берк Э. Размышления о революции во Франции // Великая французская революция [Электронный ресурс] - М., 1999 - Режим доступа: <http://liberte.newmail.ru/Books/Burke1.html>
2. Леонов Б. Щодо оцінки терористичної загрози в Україні / Б. Леонов // Державна політика протидії тероризму: пріоритети та шляхи реалізації : збірник матеріалів «круглого столу». - К. : НІСД, 2011. - С. 92-93.
3. Державна політика у сфері запобігання тероризму: міжнародний досвід і його актуальність для України: Збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Київ, 31 жовтня 2008 року). - К.: Інтертехнологія, 2008. - С. 46.
4. Качинський А. Б. Екологічна безпека України: системний аналіз, перспективи покращення / А. Б. Качинський. - К. : НІСД, 2001. - 312 с.
5. Інститут економіки і мира: Рейтинг стран мира по уровню терроризма 2014 года (<http://gtmarket.ru/news/2014/11/19/6978>)
6. Види типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування терористичних актів, вчинених з використанням саморобного вибухового пристрою (за матеріалами СБ України) - Ленко М.О. [Електронний ресурс] <http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/2-3-2013/item/116-vydy-typovykh-slidchikh-sytuatsii-pochatkovoho-etapu-rozsliduvannia-terorystichnykh-aktiv-vchynenykh-z-vykorystanniam-samorobnoho-vybukhovoho-prystroiu-zamaterialamy-sb-ukrainy-lenko-m-o>
7. Дячкін О.П., Черномазова М.О./ Про деякі проблемні питання кримінально-правової характеристики злочинів терористичної спрямованості. // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць.- 2013.- №2(66).- С.362 - 363.
8. Закон України ВР № 170-V «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо запобігання тероризму» від 21.09.2006

р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 45, ст.443) // zakon.rada.gov.ua/laws/show/170-16

9. Закон України від 18 травня 2010 р. №N 2258-VI «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» <http://www.mtu.gov.ua/uk/nac.zak/19550.html>

10. Верховная Рада своим решением внесла изменения в закон «О борьбе с терроризмом» (№4985). (05.06.2014):<http://www.unian.net/politics/925668-verhovnaya-rada-vnesla-izmeneniya-v-zakon-po-borbe-s-terrorizmom.html>

11. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» {Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 25, ст.180} {Із змінами, внесеними згідно із Законами N 2600-IV / uazakon.ru/zakon/zakon-o-borbe-s-terrorizmom.html

12. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел.-К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002.- 1440 с.

13. Великий енциклопедичний юридичний словник / За заг. ред. акад. НАН України Ю.С.Шемшученка. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007.- 992 с.

14. В СБУ заявили, що за час АТО вже засуджено 94 терористи // Українська правда, 18 квітня 2015 року <http://www.pravda.com.ua/news/2015/04/18/7065125/?attempt=1>

Конопельський В. Я.,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права
та кримінології, ОДУВС
Загороднюк С.О.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
та кримінології ОДУВС
Надійшла до редакції: 13.02.2017

УДК 343.85

ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ ШАХРАЙСТВ У СФЕРІ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Запорожець Р. А.

Досліджено зарубіжний досвід організації запобігання вчиненню шахрайств у сфері іпотечного кредитування. Виокремлено спільні та відмінні риси, згруповано країни з подібною організацією, а також проаналізовано різні моделі організації протидії шахрайству у сфері іпотечного кредитування, вироблені світовою практикою.

Ключові слова: іпотечне шахрайство, іпотечна система, запобігання, суб'єкти запобігання.

Исследован зарубежный опыт организации предотвращения совершения мошенничеств в сфере ипотечного кредитования. Выделены общие и отличительные черты, сгруппированы страны с подобной организацией, а также проанализированы различные модели организации противодействия мошенничеству

в сфере ипотечного кредитования, выработанные мировой практикой.

Ключевые слова: ипотечное мошенничество, ипотечная система, предотвращение, субъекты предотвращения.

The foreign experience of organizing the prevention of fraud in the sphere of mortgage lending has been explored. Common and distinctive features are singled out, the countries with the similar organization are grouped, and also various models of the organization of counteraction to swindle in sphere of hypothecary crediting, developed by world practice are analyzed.

Key words: mortgage fraud, mortgage system, prevention, prevention subjects.

Постановка проблеми. Аналіз досвіду запобігання шахрайств у сфері іпотечного кредитування країн ЄС, США та міжнародному рівні надав можливість звернути увагу на наявність прогалин в українському законодавстві, де на відміну від зазначених країн, відсутні спеціальні норми, спрямовані на запобігання шахрайств на ринку надання іпотечних послуг. Цей вид злочинів можна віднести до злочинів з специфічними ознаками, оскільки їх виявлення зазвичай відбувається вже після їх вчинення, що підвищує їх суспільну небезпечність. Також слід доповнити, що виявлення шахрайств у сфері іпотечного кредитування потребує не лише від правоохоронних органів спеціальної підготовки, але й тісної і взаємної співпраці разом з службами безпеки банків, та інших небанківських фінансових установ.

На сьогоднішній день в світі накопичено чималий досвід щодо запобігання вчинення шахрайств у сфері іпотечного кредитування. Особливо успішним і багатим є досвід із протидії шахрайству в США та Європі, де іпотечне кредитування є найбільш поширеним способом вирішення житлових проблем населення. Водночас не все із зарубіжного, нехай і успішного досвіду, може бути перенесено та застосовано в українських реаліях, тому визначення оптимальної моделі запобігання вчинення іпотечному шахрайству і складає мету нашої роботи.

Виклад основного матеріалу. Американський іпотечний ринок, незважаючи навіть на кризові явища, залишається найбільшим сегментом світового іпотечного ринку. На сьогоднішній день у США діяльність у кредитно-фінансовому блоці з житлового фінансування здійснює велике число установ, інститутів первинного і вторинного ринку іпотечних кредитів - це іпотечні банки, ощадні й кредитні асоціації, комерційні й ощадні банки, компанії зі страхування, пенсійні фонди, інвестиційні інститути, приватні кредитори, ріелторські, брокерські фірми і т. д. [1, с. 159].

Іпотечне шахрайство є не тільки грабіжницькою практикою кредитування, на яку націлені певні недобросовісні позичальники. Відповідно до Федерального бюро розслідувань (ФБР) під іпотечним шахрайством розуміють «дії пов'язані з істотним спотворенням, перекручуванням фактів або сама бездіяльність, які стосуються власності або потенційної іпотеки, на які посилається андеррайтер або кредитор для фінансування, придбання або за страхування кредиту.» За допомогою цього робочого визначення, ми бачимо, що іпотечне шахрайство може бути скоєно як окремими позичальниками, так і самими кредиторами (професіоналами індустрії).

Питання запобігання вчиненню шахрайства у сфері іпотечного кредитування в США врегульовані законодавчо на місцевому, державному чи федеральному рівні, яке покликане скоротити кількість вчинення кримінальних правопорушень. США зробили значний крок в питанні регулювання та контролю у сфері іпотечного кредитування, який вимагає ліцензування кредитних співробітників і безперервної освіти, яку необхідно постійно вдосконалювати та підвищувати її професіональний рівень. Крім того, операції з нерухомістю, назва і страхові агентства ліцензуються і контролюються державними органами. У багатьох штатах також вимагають періодичного аудиту діяльності і операцій іпотечного кредитування компаній для контролю за їх дотриманням. Професійні організації, такі як асоціації іпотечних банків і Національної асоціації іпотечних брокерів мають кодекс поведінки і передової практики, які є рівноправними, а їхня діяльність постійно

моніториться. ФБР Відділ по боротьбі з економічними злочинами регулярно стежить за скаргами і підозрілою діяльністю суб'єктів в сфері іпотечного кредитування.

Слід відмітити, що в Канаді вчинення шахрайств у сфері іпотечного кредитування також є важливою та актуальною проблемою. Ще в 2012 році на онлайн презентації компанії Канада Guaranty, було відмічено, що «один з 10 іпотечних договорів містить певний елемент шахрайства». Інше кредитне бюро Equifax зазначає, що з 2013 р. по 2016 р. за допомогою вчинення іпотечного шахрайства компанії завдано збитків на суму понад 1 мільярд \$[2]. В Канаді як і в США також виділяють два види шахрайства в сфері іпотечного кредитування: шахрайство вчинене (власне позичальниками, інколи у складі з кредиторами чи іншими суб'єктами іпотечного ринку) для власного проживання і шахрайство вчинене з метою отримання прибутку (зазвичай вчиняється самими кредиторами, професіоналами своєї справи).

В Канаді виявленням та розслідуванням вчинених шахрайств у сфері іпотечного кредитування в першу чергу займається Королівська Канадська Поліція (далі ККП) або слідчий органу першої інстанції. Проте, підрозділи по протидії економічній злочинності можуть бути залучені безпосередньо для розслідування шахрайств вчинених в особливо великих розмірах в економічному секторі країни.

Підрозділ по боротьбі з економічною злочинністю ККП тісно співпрацює з фінансовим співтовариством, іншими правоохоронними органами та урядом, щоб попередити, запобігати, а також розслідувати шахрайство вчинене в сфері іпотечного кредитування в особливо великих розмірах.

Варто відмітити, що навіть в час економічної спаду, іпотечне кредитування як і раніше надає кредити на мільярди фунтів щомісяця[3].

У січні 2011 року Національний орган протидії шахрайства повідомив, що в результаті вчинення шахрайств економіці Великобританії завдаються збитки на загальну суму ? 38 млрд на рік. Шахрайство в державному секторі становить ? 21 млрд, в той час як шахрайство в приватному секторі становить ? 12 млрд. Сектор фінансових послуг спостерігаються найвищі втрати в приватному секторі, які оцінюються в 3,6 млрд ?[4]. Збитки від шахрайств з кредитними картами в Великобританії в 2010 році склали 365 млн ?[5]. 26% британців постраждали внаслідок шахрайства з кредитними картами, і у 40% були взламани їх карткові банківські рахунки.

Крім того, злочинці продовжують прагнути експлуатувати ключові професії, які так чи інакше беруть участь в видачі іпотеки чи оформленні права власності на нерухомість. Зокрема, існує багато випадків коли шахраї видають себе за працівників кредитних компаній і обманним шляхом видурюючи персональні дані жертв укладають іпотечні договори під заставу їхньої ж нерухомості. При чому жертва до останнього моменту не підозрює, що її нерухоме майно знаходиться під заставою.

За даними англійського Національного показника шахрайства (NFA) оцінюється, що річний обсяг іпотечного шахрайства становить близько ? 1 млрд., це свідчить про той факт, що іпотечне шахрайство залишається серйозною загрозою і напрямом діяльності для організованих злочинних груп з метою отримання незаконних прибутків.

Значним позитивним досвідом, який може перейняти і Україна є те, що у Великобританії відбувається постійний обмін інформацією. Мова йде про обмін оперативними

даними про тих, хто бере участь, чи має яке-небудь відношення до вчинення іпотечного шахрайства, нових тенденцій і нових методів махінацій між кредиторами, регулюючими органами, працівниками правоохоронних органів, а також земельний кадастр та ін. Обмін інформацією займає ключове місце в стратегії щодо зниження загрози вчинення шахрайства в сфері іпотечного кредитування.

Наприклад, земельний кадастр обмінюється інформацією з широким колом організацій, в тому числі Солісітерський регулюючий орган (Solicitors Regulatory Authority), Управління ініціативи національного шахрайства (National Fraud Initiative), Національне бюро розвідки шахрайства (National Fraud Intelligence Bureau), Орган управління національного шахрайства (National Fraud Authority), Органи податків та зборів (HM Revenue and Customs), Товариство юристів, Управління з фінансових послуг (Financial Services Authority) і правоохоронні органи для виявлення осіб, що беруть участь в іпотечному шахрайстві [6].

Слід відмітити, що земельний кадастр приєднався до обміну інформацією із Управлінням фінансових послуг зовсім недавно, для досягнення мети запобігання іпотечного шахрайства.

Солісітерський регулюючий орган разом із поліцією Лондонського Сіті і Управлінням фінансових послуг (FSA) також все частіше здійснюють обмін оперативними даними один з одним, це створює хороший ефект запобігання вчинення шахрайству у сфері іпотечного кредитування.

Національне бюро розвідки шахрайства, яке знаходиться в поліції Лондонського Сіті здійснюється пошук, збір та аналіз інформації про випадки вчинення шахрайств і сфері іпотечного кредитування, для встановлення зв'язку між раніше вчиненими іпотечними шахрайствами, а також проводиться обмін оперативною інформацією разом з іншими управліннями по боротьбі з шахрайством. Збір інформації про вчинене іпотечне шахрайство є головним пріоритетом роботи Бюро.

Слід відмітити, що в ході раптової перевірки, яку провели ряд кредиторів було виявлено порушення пов'язані з підробкою документів, за допомогою яких планувалося отримати іпотечних кредитів на загальну суму понад 111 млн ?.

Станом на перший квартал 2017 поліція Лондонського Сіті в проводить розслідування кримінальних правопорушень, вчинених шахрайств у сфері іпотечного кредитування сума збитків яких перевищує декілька мільйонів фунтів стерлінгів.

Поліція лондонського сіті притягнули до кримінальної відповідальності осіб, що вчинили шахрайство у сфері іпотечного кредитування, які входили до складу злочинного угруповання, яке використовувало адвокатську фірму, яка вчиняла шахрайство шляхом зловживання довірою банків з спричиненням збитків на суму майже ? 8 мільйонів і були ув'язнені. Слід додати, що обвинувачених засудили до 11 років позбавлення волі [6].

У Великобританії фінансові компанії зробили вагомий вклад в розвиток різних національних баз даних, які можуть бути у відкритому доступі для перевірки транзакцій. Наприклад: NPI реєстр (безстатусний), який є доступним для пошуку всіх транспортних засобів, що є зареєстрованими, він призначений для запобігання вчинення шахрайств з транспортними засобами, бази даних страхування автотранспортних засобів, щоб допомогти запобігти страхового шахрайства і наявності іпотечних

кредитних звітів для встановлення особи клієнта і його кредитоспроможності. Обмін інформацією і звітністю органів, а також виконання внутрішніх процедур виділяють два основних інструменти запобігання вчинення шахрайств на споживчому ринку кредитування Великобританії:

* - CIFAS є базою даних, і містить негативні записи про шахрайство, що було вчинено. Інформація CIFAS поширюється на кредитні організації через три кредитних бюро Великобританії та інших постачальників рішень по боротьбі з шахрайством. CIFAS є неприбутковою організацією, яка фінансується за рахунок коштів її учасників;

* - Hunter створений Experian і складається з 3 різних секторів, National Hunter (Financial Services), Telco Hunter і Insurance Hunter. Hunter - база даних, що містить інформацію про відомі випадки шахрайства і попередні заявки на отримання кредиту, що не були помічені, як шахрайські. Хантер працює шляхом зіставлення нових додатків для кредиту по відношенню до обох без шахрайства попередніх записів і відомих записів шахрайства з використанням складного набору відповідності та аномальних правил виявлення. Виявлені випадки шахрайства помічають просто ослабленим індикаторним прапорцем, що запис додаток містить шахрайство, забезпечуючи швидкий захист від шахрайства.

У німецькій моделі житлової іпотеки [7; 8] одним з основних первинних кредиторів у іпотечній системі є будівельно-ощадні каси (Bauparkassen), які надають кредити своїм учасникам, тоді як кредитно-ощадні асоціації США можуть надавати кредити на придбання житла і стороннім позичальникам. Поряд з цим, приблизно таку ж питому вагу в іпотечному кредитуванні займають комерційні банки [9]. Проте основною відмінністю іпотечного ринку Німеччини та більшості інших європейських країн є малорозвиненість вторинного іпотечного ринку. Спільною рисою з іпотечним ринком США є активна участь держави в іпотечному механізмі. Зокрема, німецька держава активно здійснює пряму участь у діяльності національної житлової іпотеки, нараховуючи премію, що розраховується як частка від суми власних заощаджень вкладника [10].

У межах будівельних ощадних касах за правильного підбору параметрів позико-заощаджуваних схем не виникає пірамід («міхурів»). Однією з основних переваг БОК є й той факт, що вони відносно незалежні від фінансових ринків. Саме через це в періоди криз БОК мають особливі переваги перед іншими іпотечними інститутами [11, с. 286].

У 2012 році PricewaterhouseCoopers (PwC) шляхом опитування банків та вивчення досвіду компаній з протидії економічній злочинності виявлено наступне:

- у 63% німецьких компаній зіткнулися з вчиненими шахрайствами, розслідування яких тривало в середньому протягом двох років;
- незважаючи сформованість фінансових ринків (наприклад, Німеччина і Північна Америка) існує значний ризик вчинення іпотечного шахрайства;
- фінансове розкрадання та заповіданні збитки від шахрайства в середньому становлять € 2 млн на компанію із середніми завданими збитками по кожному з виявлених фактів вчинення шахрайств - € 1 млн;
- сумарна вартість завданих збитків за 4 роки становить 655 млн € [12].

Останні дослідження PwC проведені в 2014 і 2016 роках [13; 14], а також щорічні статистичні дані ні-

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

мецького Федерального відомства кримінальної поліції (Bundeskriminalamt, BKA) [15] вказують на наступне: зважаючи на зменшення числа випадків вчинення шахрайських злочинів, у кожній другій компанії, що працює у даній сфері було зафіксовано хоча б один випадок вчинення фінансових шахрайств. З іншого боку, спостерігається загальне збільшення серйозних економічних злочинів на 1,5% в 2015 році порівняно з 2014 роком, тоді як шахрайство зросло на 5%.

Крім того, зазначені вище видання повідомили про значне збільшення завданої фінансової шкоди; наприклад, середня втрата в компанії склала 6,57 млн € в 2014 році, в той час як в 2015 році цей показник зріс до 9,39 млн € - 58% [16]. З усіх пошкоджень повідомили в BKA щодо економічних злочинів, вчинення шахрайств займало саме більше місце 55% в 2016 році, а в порівнянні з попереднім роком, спостерігається збільшення на 5%.

У Федеративній Республіці Німеччині існують різноманітні інструменти серед, яких:

- Hinweis Informationssystem (HIS) яка існує в різних формах з 1993 року, в якому страхові організації обмінюються інформацією про осіб і активи (в основному автомобілі), які були виявлені в шахрайських або підозрілих випадках;

- Об'єднане попередження шахрайства (Fraud Prevention Pool) з телекомунікаційних компаній в Німеччині, яка представляє собою базу даних, що містить інформацію про платіжну поведінку клієнтів і використання телекомунікаційних засобів;

- Мережа Запобігання шахрайства (Fraud Prevention Network (FPN)), спільна ініціатива німецької кредитної індустрії і кредитного бюро SCHUFA. ФПН являє собою централізовану базу даних, організована незалежним посередником, яка виконує функції органу дізнання. Вона містить інформацію про шахрайство і підозри в шахрайстві в сфері крадіжки особистих даних, шахрайства (кредитоспроможність фальшивих звітів, довідок про доходи, звітності банку і т.д.), шахрайських платіжних операцій і витрат [17].

Причому досвід розвинутих країн вказує на те, що участь держави в іпотечному ринку є головним фактором, який зумовлює розвиток житлового іпотечного кредитування в країні, незалежно від того однорівневою чи багаторівневою є модель іпотечного механізму в конкретній країні. Ще однією важливою рисою іпотечного механізму в країнах зі значним розвитком іпотеки є наявність в ньому ощадно-кредитних інститутів: кредитно-ощадних асоціацій (США, Канада), будівельних товариств, (Великобританія), будошадкас (Німеччина). Держава в усіх країнах бере участь як в законодавчому регулюванні взаємовідносин на іпотечному ринку, так і в розбудові його інфраструктури, забезпечує гарантування вкладів населення, що є запорукою надійності ресурсної бази фінансово-кредитної системи, без розвитку якої розвиток житлової іпотеки є неможливим. У той же час у кожній країні існують свої національні особливості житлової іпотеки (навіть в рамках такої високоінтегрованої структури, як Євросоюз). Це вказує на те, що розбудова національної моделі житлової іпотеки в Україні має обов'язково враховувати як особливості вітчизняного ринку нерухомості, так і інших ринків, які входять до іпотечного ринку, проте позитивний досвід інших країн щодо створення житлової іпотеки також має бути врахованим.

Література

1. Цылина Г.А. Ипотека: жилье в кредит / Г.А. Цылина – М.: Экономика, 2001. – 358 с.
2. How mortgage fraud is thriving in Canada's hot housing market [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.theglobeandmail.com/real-estate/the-market/mortgage-fraud-on-the-rise-among-brokers-trying-to-help-clients-qualify/article27051297/>
3. Working together to stop mortgage fraud [Електро-

ний ресурс]. - Режим доступу: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/118467/mortgage-fraud-report2010.pdf

4. National Fraud Authority, "Annual Fraud Indicator", 27 January 2011, more information available at: <http://www.homeoffice.gov.uk/publications/agencies-public-bodies/nfa/fraud-focus-newsletter/fraud-focus-feb11?view=Binary> and <http://www.homeoffice.gov.uk/agencies-public-bodies/nfa/news/press-releases/fraud-costs-over-38-billion/>

5. Financial Fraud Action UK, "Fraud the facts 2011 - The definitive overview of payment industry fraud and measures to prevent it", available at: <http://www.financialfraudaction.org.uk/Publications/#/1/zoomed>

6. Working together to stop mortgage fraud [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/118467/mortgage-fraud-report2010.pdf

7. Ламперт Х. Социальная рыночная экономика: Германский путь / Х. Ламперт. – М.: Дело, 1994. – 224 с.

8. Пухова А. Три способа покупки жилья в ФРГ / А. Пухова // Ипотека. – 1996. – №1. – С.14–17

9. Меркулов В.В. Мировой опыт ипотечного жилищного кредитования и перспективы его использования в России / В.В. Меркулов. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. – 358 с.

10. Омельчук В. О. Досвід США та Європи в розбудові житлової іпотеки: перспективи для України / В. О. Омельчук // Економіка та держава. - 2010. - № 10. - С. 29-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2010_10_8.

11. Ніколаско Ю.В. Будівельні ощадні каси як новий інститут фінансування житлового будівництва в Україні / Ю.В. Ніколаско // Вісник соціально-економічних досліджень : іб. наук. пр. / гатов. ред. М.І. Зверяков, - Одеса, 2010. - Вим.39.-С. 284-288.

12. PricewaterhouseCoopers and Martin-Luther-University, "Wirtschaftskriminalität bei Banken und Versicherungen - Tatort Deutschland 2012", 2012, available at: http://www.business-keeper.com/Docs/Attachments/474b7ac9-60de-4b58-a484-6a6fc449f0bb/Wikri_Banken_Versicherungen-12.pdf

13. PricewaterhouseCoopers and Martin-Luther-University, "Wirtschaftskriminalität 2009 - Sicherheitslage in deutschen Großunternehmen", 2014, available at: <http://www.pwc.de/de/risiko-management/assets/Studie-Wirtschaftskriminal-09.pdf>

14. PricewaterhouseCoopers and Martin-Luther-University, "Wirtschaftskriminalität 2016 - Compliance im Aufwind", 2016, available at: <http://www.pwc.de/de/risiko-management/studie-zur-wirtschaftskriminalitaet-2016-kommissar-zufall-deckt-am-meisten-auf.jhtml>

15. Bundeskriminalamt, "Bundeslagebild Wirtschaftskriminalität 2015, 2016", page 6, available at: http://www.bka.de/nn_193376/SharedDocs/Downloads/DE/Publikationen/JahresberichteUndLagebilder/Wirtschaftskriminalitaet/wirtschaftskriminalitaetBundeslagebild2015,templateId=rawproperty=publicationFile.pdf/wirtschaftskriminalitaetBundeslagebild2015.pdf

16. PricewaterhouseCoopers and Martin-Luther-University, "Wirtschaftskriminalität 2011 - Compliance im Aufwind", 2011, available at: <http://www.pwc.de/de/risiko-management/studie-zur-wirtschaftskriminalitaet-2011-kommissar-zufall-deckt-am-meisten-auf.jhtml>

17. More information available at (both in German): <http://www.informa-irfp.de/de/online-service/hufigefragen/index.html>

Запорожець Р.А.,
аспірант кафедри
кримінології та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ
Надійшла до редакції: 23.02.2017
**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЙ ЧАСОПИС**